

Středoevropská literární inspirace Hrabalem

(Esterházy, Huelle, Czcibor-Piotrowski, Bielaszewski, Szamburski)

— Lenka Vítová —

Českou literaturu obvykle zkoumáme prizmatem vlivů zahraniční literatury, jen málokdy naopak. Příležitost k jinému pohledu nabízí literární dílo i osobnost Bohumila Hrabala. Ve své vlasti se stal podnětem¹ čtyř beletristických či memoárových knih: básnické sbírky Aleny Vávrové (1998), novely Vladimíra Sainera (1986, Sainer 1998) a dvou vzpomínkových knížek Hrabalových přátel, výtvarníků Jana Solovjeva (1999) a zmíněného Vladimíra Sainera (2002).² U našich středoevropských sousedů však ve spojitosti s Hrabalem vyšlo dokonce pět literárních textů: romány dvou významných spisovatelů, Maďara Pétera Esterházyho (Esterházy 2002) a Poláka Pawła Huelleho (Huelle 2010), a ještě tři knihy v Polsku: román Hrabalova „dvorního“ překladatele Andrzej Czcibora-Piotrowského (Czcibor-Piotrowski 1999), cyklus vzpomínkových povídek Hrabalova přítele Franciszka A. Bielaszewského (Bielaszewski 2003) a novela Rafała Szamburského (Szamburski 2009).

1 S ohledem na rozsah příspěvku jsou pominuty kratší texty a fragmenty textů inspirované tvorbou a osobností Bohumila Hrabala i jemu věnované populárně-naučné a odborné články, vzpomínky, fejetony atp.

2 Kromě toho bylo vydáno 11 odborných a esejistických knih, včetně prací zahraničních bohemistů: Roth 1993; Pytlík 1990, 1997, 1998a; Jankovič – Zumr 1990; Jankovič 1996; Hlinka a kol. 1999; Pelán 2002; Mazal 2004; Slavičková 2004; Cosentino – Jankovič – Zumr 2006; Cosset – Grafnetterová 2009.

Literární inspirace Hrabalovým dílem v Maďarsku – Péter Esterházy

Maďarský spisovatel Péter Esterházy (* 1950) napsal román inspirovaný Hrabalovou tvorbou s výmluvným titulem *Hrabalova kniha* (1990) už na konci osmdesátých let 20. století (Esterházy 2002). Hlavními hrdiny tohoto ryze postmoderního textu s četnými autobiografickými prvky jsou spisovatel a jeho manželka, vypravěčem části první a celé druhé kapitoly je – podobně jako u Hrabalových *Svateb v domě* (1987) – autorka žena. V románu začíná maďarský spisovatel, autorovo alter ego, psát text o „velkém českém spisovateli Bohumilu Hrabalovi“ a jeho manželka s notnou dávkou skepse sleduje jeho nervózní a dost neumělé počínání ve spisovatelské práci i v životě – opět podobně jako ve *Svatbách*. Vypravěčka utíká z únavné každodennosti a samoty ženy v domácnosti a z tíživosti socialistických časů do azylu vlastní mysli, v níž vede monolog určený Hrabalovi, svěřuje se mu a prosí ho o názor či radu – stejně jako se ve *Svatbách* Pipsi obrací na Vladimírka. Patrná je i obdobná záliba Esterházyho a Hrabala v jinojazyčných slovech a slovních spojeních obvyklých ve střední Evropě (zejména v jidiš a němčině). Tím je však „Hrabalova přítomnost“ v Esterházyho textu vyčerpána. Román má totiž charakteristicky esterházyovskou poetiku s nesčetnými intertextuálními hrátkami s řadou textů světové literatury, s vlastními autorovými texty i s jinými oblastmi lidské tvorby. Esterházy pochopitelně využívá fragmentů a parafrází Hrabalových textů, zejména *Postřižín* (1976), např.:

V takových chvílích milovala nejrůznější nedopatření, když vzhledla k černému nebi, měla ráda bortící se okap a jeho praskliny, omítku, která se drolí, silnou vrstvu rzi na zahradních vratech, všechno, co jí ve dne připadalo nejenom jako nedopatření, ale i útok pustošivého světa, jenž ji obklopuje, proti čemuž ona byla odhodlána bojovat až do posledního dechu [...]
(Esterházy 2002: 13)

[...] mrzutost na mužově tváři, „tak se tváří vždycky, když jsem nemocná, když jsou se mnou *problémy*; kdyby byl o maličko statečnější, asi by se mě i štítil.“
(ibid.: 29)

Intertextualita je však budována i mnohem složitějším způsobem – jak upozorňuje Marta Dršatová – v závěrečné pasáži románu, v níž postava Bohumila Hrabala hovoří s Bohem, se prolíná několik textů i jazyků: „v maďarském originále Hrabal promlouvá směsicí češtiny

a maďarštiny, přičemž česká slova jsou vybrána z korespondence Franze Kafky a Mileny Jesenské a maďarská slova z Hrabalových překladů“ (Dršatová 2005: 24). Těžko bychom u Hrabala hledali výjimečné typy vypravěče, které si Esterházy vybral pro začátek první kapitoly – interpretačně kolísavé postavy dvou andělů či estébáků – a poslední, třetí kapitolu – postavu Pána (Ježíše). Esterházy tak zůstává u své vlastní poetiky a až v jejím rámci s Hrabalovým dílem navazuje různé podoby dialogu.³

Literární inspirace Hrabalovým dílem v Polsku – Andrzej Czcibor-Piotrowski, Paweł Huelle, Franciszek A. Bielaszewski, Rafał Szamburski

Nejznámějším polským literárním dílem inspirovaným Hrabalovou tvorbou je román s autobiografickými prvky Pawla Huelleho (* 1957) *Mercedes-Benz. Z dopisů Hrabalovi* (Huelle 2010), napsaný po Hrabalově smrti jako vyjádření úcty a obdivu. Titulní automobil Mercedes-Benz koupil Huelleho dědeček před druhou světovou válkou a ještě dlouho po válce neúnavně opravoval – jeho boj se závadami a korozí solidně vyrobeného předválečného vozu byl snahou o udržení alespoň některých předválečných hodnot a ostentativním nepřijetím poválečného socialistického světa. Podobně jako dědeček, také hlavní hrdina Huelleho románu, autorovo alter ego, smutní po dávných lepších časech – těch, kdy Hrabal ještě žil, i těch, o kterých psal. Propojuje proto několik časových rovin vyprávění a používá kompozice rámce, do kterého vkládá další příběh a do něj ještě jeden. Hlavním rámcem je v podtitulu uvedené psaní fiktivních dopisů Hrabalovi, vyjádřené v románu jen několika větami, v nichž se autor obrací na svého mistra. Příběhem vloženým do tohoto rámce je krátký výsek z vypravěčova života v devadesátých letech 20. století, včetně hodin autoškoly. Na jejich začátku se vypravěč pokusí vylepšit před instruktorkou autoškoly svůj obraz nepřilíš talentovaného žáka povídáním o Bohumilu Hrabalovi a jeho povídce, v níž kurzista bavil instruktora autoškoly vyprávěním o svém otci nadšeném motorizací. Úspěch vyprávění způsobí

3 Esterházyho literární hrabaliana v Maďarsku doplňují 3 populárně-naučné knihy a část jedné odborné práce, včetně překladů českých hrabalologů: Varga 1995, Pytlík 1998b, Vörös 2002, Mazal 2003.

pokračování – podobně jako v Hrabalově povídce. Od druhého, textově nepřiliš obsáhlého rámce tak autor přešel k poslednímu – příběhu prarodičů a jejich nadšení pro automobily. Tato nejobsáhlejší část románu, odehrávající se především před první světovou válkou a obdivně popisující ony pořádkumilovné časy, připomíná Hrabalovy nostalgické *Postřižiny* (u Huelleho na rozdíl od Hrabala ostře kontrastují s ledabylostí časů socialistických i chaosem devadesátých let 20. století). Kromě zmíněné inspirace Hrabalovou povídkou „Večerní kurs“ (ze sbírky *Perlička na dně*, 1963) Huelle svůj text dosti úspěšně stylizoval jako by byl Hrabalův vlastní – týká se to především rytmizované výstavby vět s řadou podřadných vět vedlejších, připojovaných stejnými nebo podobnými spojovacími výrazy. Podobně jako u Esterházyho, ani v případě Huelleho, autora se zavedenou osobitou poetikou, nejde o poměřování s „Mistrovými“ texty jako cestu k vlastnímu stylu. Huelle se však na rozdíl od Esterházyho pokusil o knihu veskrze hrabalovskou – od inspirace kompoziční přes stylistickou k poetické, a tak lze tento román srovnávat spíš s Hrabalovými originály než s jinými Huelleho díly.

Dějiny polské hrabalovské literární recepce začaly vlastně už před Huelleho poklonou. Prvním literárním holdem, složeným Hrabalovi nepřímo, byl román *Rzeczy nienasycone* (Nenasytné věci, 1999) Hrabalova dlouholetého překladatele, Andrzeje Czcibora-Piotrowského (* 1931). Autobiograficky laděné lineární vyprávění popisuje krátký úsek dětství strávený s matkou ve vyhnanství na Sibiři. Zřejmá drsnost prostředí a okolností vedoucích k deportaci je značně tlumena poetickou autorskou perspektivou a téměř zbožšťujícím popisem ženských postav – evokujícím hlavně podobně fascinované popisy vzhledu a chování hlavní hrdinky *Postřižin*:

[...] zatopil jsem v peci, přisunul jsem vidlici na oheň obrovský, litinový kotel s vodou, a záře hořících polen vykrajovala ze tmy, která se mezitím snesla, zlatěrudý kruh, ve kterém stály necky a konev, již jsem – když se už voda dost nahřála – nalil skoro plnou, máma zůstávala ve stínu, ale přesto jsem viděl pohyb jejich rukou nad hlavou: svlékala si šaty, spodničku, podprsenku, a pak, když spustila ruce, i kalhotky, a vešla do světla, které teplou vlnou objalo její nahé tělo, a já se na ni díval ze stínu a modlil jsem se k jejím plným prsům jako k prsům Madony na svatých obrázcích [...].
(Czcibor-Piotrowski 1999: 161)⁴

4 Překlad autorka.

Text Czcibora-Piotrowského je rytmitizovaným proudem vyprávění, nápadně podobným Hrabalovu stylu. Dlouhé věty, v polštině ještě méně obvyklé než v češtině, a navíc graficky zdůrazněné přesahem dlouhého souřadného souvětí s řadou digresí přes hranice odstavců, připomínají lyrizující rytmitizaci *Postřižin* i experimentální *Taneční hodiny pro starší a pokročilé* (1964). Podobné jsou i další rysy, například anaforické cykly, nadbytečné uvádění faktů připomínající reklamy a inzeráty z počátku 20. století, a také téměř extatické, hédonistické popisy nejjednodušších prožitků a činností každodenního života. Spisovatel Czcibor-Piotrowski tak napsal text, jehož poetika je hrabalovštější než jeho dřívější překlady Hrabalových textů – jako překladatel totiž Hrabalovy texty mírně uhladil (např. do jisté míry standardizoval syntax) tak, aby je přízpůsobil tradičnímu polskému očekávání literární ambiciózního textu a zajistil jim odpovídající přijetí čtenáři i kritikou.

Dokladem velkého obdivu k Hrabalově osobnosti a tvorbě jsou vzpomínky Franciszka A. Bielaszewského (* 1949) nazvané *Tak, panowie, idę umrzeć. O Hrabalu i piwoszach* (Tak, pánové, jdu umřít. O Hrabalovi a štamgastech, 2003). Tyto texty o setkáních s Hrabalem jsou okázale stylizované do podoby vrcholné a pozdní Hrabalovy poetiky (především v napodobení, a snad až zneužívání tzv. tří teček). Drobnou zajímavostí útlé knížky jsou slova „[...] ale poslouchajte to, co se před lety stalo v Klubu spisovatelů v Praze [...]“ (Bielaszewski 2003: 51), neboť toto odvolání se na ústřední leitmotiv Hrabalova *Obsluhoval jsem anglického krále* (1980) není jen poklonou větě milovaného spisovatele. Když totiž srovnáme zmíněnou formulaci se zněním původní Hrabalovy věty v prvním překladu do polštiny, jehož autorem je právě Bielaszewski, a v druhém překladu jiného překladatele, zjistíme, že Bielaszewski složil poklonu také svému pozdějšímu „konkurentu“, překladateli Janu Stachowskému. Bielaszewski ve svém překladu použil méně obvyklé formulace: „Věnujte pozornost tomu, co vám teď povím“ (Hrabal 1989: 30) a až druhý překladatel se rozhodl pro formulaci neutrální „Poslouchajte, co vám teď povím“ (idem 2001: 5), k níž se Bielaszewski ve své vzpomínkové knize přiklonil.

Všechny tři zmíněné texty vyšly v krátkém časovém rozmezí let 1999–2003 a po několik dalších let se mohlo zdát, že vznikly poměrně krátce po Hrabalově smrti jako reakce na ztrátu oblíbeného autora. Minulý rok se však na trhu objevila knížka Rafała Szamburského, jejíž název nenechává na pochybách: *Wypracowanie nadobowiążkowe z Bohumila Hrabala* (Szamburski 2009). Novela stylizovaná jako záznam

vyprávění hlavního hrdiny, lehce retardovaného muže středních let, potvrzuje formou mnoha intertextuálních her autorovu pozornou četbu řady Hrabalových novel a románů – například úvodní a závěrečná slova jsou parafrází slovního rámce novely *Obsluhoval jsem anglického krále*; práce hlavního hrdiny ve výkupu lahví a záliba v ukládání lahví jako uměleckého díla, a to po 32 let, jsou zase nesporným připomenutím *Příliš hlučné samoty* (1980). Poetika Szamburského textu se podobá Hrabalově především ve smyslu pro jemné absurdní komično: „Výkupna měla dřevěnou předválečnou podlahu, a každá její deska zpívala v jiné tónině. [...] Chvilími se mi zdálo, že to není podlaha, ale nástroj, a občas jsem na tom nástroji hrál tak, že jsem skákal z desky na desku, ale musel jsem se opravdu hodně zapotit, aby se mi povedlo zahrát třeba jen malý kousek Dąbrowského mazurky [tj. polské národní hymny; pozn. L. V.] [...]“ (Szamburski 2009: 8); a v jakémisi „lidovém filozofování“: „[...] úpadek a rozpad se týká všeho, co na světě existuje a [...] nemusí být nazvaný tím slovem [...] protože úpadkem je všechno, dokonce i to, co teď říkám, protože slova nejsou dost objemná, nedokážou obsáhnout to, k čemu byla utvořena, protože nelze litr vodky nalít do půllitrové lahve“ (ibid.: 10). Na rozdíl od Hrabala dokáže Szamburski výrazněji využít absurdity a groteskna – například drobné a nevědomé narušení dokonalého pořádku ve výkupně komentuje ústy svého hrdiny nietzscheánským argumentem „jak říká přísloví: co tě nezabije, to tě posílí“ (ibid.). Přes tyto návaznosti, charakteristické především pro počátek novely, má text jiné vyznění – jednak až dojímavým popisem hrdinovy postupné závislosti na alkoholu demystifikuje s Hrabalem často spojované idylické pití piva, jednak kontrastním obrazem výkupny lahví a později všudypřítomných vyhozených plastových lahví kritizuje konzumní současnost.

Krátký pohled na maďarská a polská hrabaliana⁵ ukazuje značný zájem zejména na polské straně (viz Vítová 2006) – čtyři knihy otevřeně inspirované Hrabalovou osobností a tvorbou svědčí o fascinaci jeho životem i způsobem zobrazení světa. Popularitu české literatury hrabalovského typu v Polsku vysvětlila Krystyna Kardyni-Pelikánová odlišností vývoje polské kultury (ve dvou nespojitých liniích, šlechtické a plebejské) a české kultury (v jedné mnohohrstevnaté linii vzniklé původně z nižších, ale intelektuálně stále ambicióznějších vrstev) – poválečný polský národ, jehož sociální skladba byla válkou zásadně změněna, našel

5 Čtyři originální polské texty doplňují dva překlady do polštiny: Zgustová 2000, Esterházy 2003. Polská hrabaliana zahrnují i originální populárně-naučnou knihu a odborný text, interpretace cenný pro polské i pro české bohemisty: Kaczorowski 2004, Baluch 2007.

v české literatuře to, co v jeho národní literatuře chybělo a co si v průběhu posledních desetiletí sám postupně vytváří (Kardyni-Pelikánová 2009: 116n). Podobným způsobem lze patrně vysvětlit také zájem příslušníka národa s významnou aristokratickou tradicí a potomka slavného maďarského šlechtického rodu Pétera Esterházyho o Hrabalovo dílo.

Suverénnost, s níž si česká literatura vede v nejbližším středoevropském kulturním kontextu, potvrzuje slova Jiřího Trávnicka: „Střední Evropu se podařilo uvést ve známost tím, že byla převedena do prostředí kultury, zejména literatury“ (Trávnick 2009: 303), a zároveň jiná do jisté míry zpochybňuje: „[...] koncepty střední Evropy jsou buď budoucnostními vizemi a projekcemi, nebo nostalgickými vzpomínkami a elegickými nářky nad ztracenou minulostí. Vůči přítomnosti jako by ani střední Evropu nešlo konceptualizovat [...]“ (ibid.: 303n). Zdá se, že právě kultura a literatura žijí svými středoevropskými životy i v přítomnosti a naším úkolem bude popsat je.

Prameny

BIELASZEWSKI, Franciszek A.

2003 *Tak, panowie, idę umrzeć. O Hrabalu i piwoszach* [Tak, pánové, jdu umřít. O Hrabalovi a štamgastech] (Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie)

CZCIBOR-PIOTROWSKI, Andrzej

1999 *Rzeczy nienasycone* [Nenasytné věci] (Warszawa: WAB)

ESTERHÁZY, Péter

2002 *Hrabalova kniha*, přel. Milan Navrátil (Praha: Havran) [1990]

2003 *Księga Hrabala*, přel. Joanna Goszczyńska (Izabelin: Świat Literacki) [1990]

HRABAL, Bohumil

1989 „Obsługiwałem angielskiego króla“ [Obsluhoval jsem anglického krále], přel. Franciszek A. Bielaszewski, *Literatura na Świecie* 18, zvláštní číslo, s. 30–228 [1980]

2001 *Obsługiwałem angielskiego króla* [Obsluhoval jsem anglického krále], přel. Jan Stachowski (Warszawa: PIW) [1980]

HUELLE, Paweł

2010 *Mercedes-Benz. Z dopisů Hrabalovi*, přel. Jan Faber (Zlín: Kniha Zlín) [2002]

SAINER, Vladimír

1998 *Krasavice Karlabrk* (Ostrava: Žár) [jako *Karlabrk* samizdatově 1986]

2002 *Pohledy pro Bohumila Hrabala* (Nymburk: VEGA-L)

SOLOVJEV, Jan

1999 *Okamžiky s Hrabalem* (Boskovice: Albert)

SZAMBURSKI, Rafał

2009 *Wypracowanie nadobowiazkowe z Bohumila Hrabala* [Domácí úkol z pilnosti na téma Bohumila Hrabala] (Września: Wydawnictwo Kropka J. W. Śliwczyńscy)

VÁVROVÁ, Alena

1998 *Soukromá hrabaliana* (Františkovy Lázně: Veslo)

Literatura

BALUCH, Jacek

2007 *Kain według Hrabala* (Kraków: Scriptum)

COSENTINO, Annalisa – JANKOVIČ, Milan – ZUMR, Josef (red.)

2006 *Hrabaliana rediviva* (Praha: Filosofia)

COSSET, Pierre-Laurent – GRAFNETTEROVÁ, Lenka

2009 *Jak čtou Češi, Francouzi a Němci Hrabalova Anglického krále. Esej ze sociologie čteny* (Praha: Sociologické nakladatelství)

DRŠATOVÁ, Marta

2005 „Esterházyho hrabalovské prázdniny“, *Souvislosti* 16, č. 4, s. 22–27

HLINKA, Jiří a kol.

1999 „Požehnaný prokletý básník Bohumil Hrabal“, in idem: *Nevyjasněná úmrtí 2. Václav Hrabě, Bohumil Hrabal, Vladimír Boudník* (Praha: The World Circle Foundation), s. 95–142

JANKOVIČ, Milan

1996 *Kapitoly z poetiky Bohumila Hrabala* (Praha: Torst)

JANKOVIČ, Milan – ZUMR, Josef (red.)

1990 *Hrabaliana. Sborník prací k 75. narozeninám Bohumila Hrabala* (Praha: Prostor)

KACZOROWSKI, Aleksander

2004 *Gra w życie. Opowieść o Bohumilu Hrabalu* (Wołowiec: Czarne)

KARDYNI-PELIKÁNOVÁ, Krystyna

2009 „Na marginesie postkolonialnych odczytů w relacjach polskiej i czeskiej literatury“, *Porównania* 6, č. 6, s. 107–120

MAZAL, Tomáš

2003 *Bohumil Hrabal zajos magánya* [Hlučná samota Bohumila Hrabala], přel. Péter Kocsis, Róbert Svoboda (Budapest: Sziget)

2004 *Spisovatel Bohumil Hrabal* (Praha: Torst)

PELÁN, Jiří

2002 *Bohumil Hrabal. Pokus o portrét* (Praha: Torst)

PYTLÍK, Radko

1990 *Bohumil Hrabal* (Praha: Československý spisovatel)

1997 ...a neuvěřitelné se stalo skutkem. *O Bohumilu Hrabalovi* (Praha: Emporius)

1998a *Koridor smrti Bohumila Hrabala a jiné záhady literárního světa: psychologické a detektivní příběhy spisovatelů* (Praha: Emporius)

1998b *Hrabal- emlékkönyv* [...a neuvěřitelné se stalo skutkem. *O Bohumilu Hrabalovi*], přel. Róbert Kiss Szemán (Budapest: Eri) [1997]

ROTH, Susanna

1993 *Hlučná samota a hořké štěstí Bohumila Hrabala*, přel. Michael Špirit (Praha: Pražská imaginace) [1986]

SLAVÍČKOVÁ, Miloslava

2004 *Princip koláže v Hrabalově díle* (Praha: Akropolis)

TRÁVNÍČEK, Jiří (ed.)

2009 *V kleštích dějin. Střední Evropa jako pojem a problém* (Brno: Host)

VARGA, Attila

1995 *Hrabal arcai: interjúkötet* [Hrabalovy tváře: interview] (Budapest: Európa)

VÍTOVÁ, Lenka

2006 „Recepce a překlady Hrabalova díla v polské literatuře“, in Stanislava Fedrová (ed.): *Hodnoty a hranice. Svět v české literatuře, česká literatura ve světě*.

Sborník příspěvků z III. kongresu světové literárněvědné bohemistiky 1. Otázky českého kánonu (Praha: ÚČL AV ČR), s. 202–214

VÖRÖS, István

2002 *A švejski lélek: Milan Kundera, Bohumil Hrabal és Ludvík Vaculík munkásságáról* [Švejkovská duše: dílo Milana Kundery, Bohumila Hrabala a Ludvíka Vaculíka] (Budapest: Holnap)

ZGUSTOVÁ, Monika

2000 *Bohumil Hrabal*, přel. Zofia Tarajło-Lipowska (Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie) [1997]

Bohumil Hrabal as inspiration in Central European fiction (Esterházy, Huelle, Czcibor-Piotrowski, Bielaszewski, Szamburski)

The author briefly describes one Hungarian and four Polish works of fiction evidently inspired by the work of Bohumil Hrabal and his personality: Péter Esterházy's *Hrabal könyve* (1990, in Czech *Hrabalova kniha*, 2002), Paweł Huelle's *Mercedes-Benz. Z listów do Hrabala* (2002, in Czech *Mercedes-Benz. Z dopisů Hrabalovi*, 2010), Andrzej Czcibor-Piotrowski's *Rzeczy nienasycone* (1999), Franciszek A. Bielaszewski's *Tak, panowie, idę umrzeć. O Hrabalu i piwooszach* (2003) and Rafał Szamburski's *Wypracowanie nadobowiązkowe z Bohumila Hrabala* (2009). Hrabal's influence can be detected most strongly above all in the poetics of the selected works of fiction (this applies least in the case of Esterházy), allusions to and paraphrases of Hrabal's originals (least with Czcibor-Piotrowski) and quotes from Hrabal's work (most frequent in Esterházy's novel). These fictional accounts enable us to understand Czech literature not only in the traditional manner of being influenced by foreign literatures but – in the Central European context – as inspirational. It seems that the often questioned concept of Central Europe possibly survives in literature.

Keywords

Bohumil Hrabal, Péter Esterházy, Paweł Huelle, Andrzej Czcibor-Piotrowski, Franciszek A. Bielaszewski, Rafał Szamburski, Central European fiction